

Uitdaagrecht in het Gooi: 7 praktische voorstellen

Bij Uitdaagrecht (Right to Challenge-R2C) kunnen bewoners taken van overheden overnemen als zij het slimmer, beter, goedkoper of anders kunnen doen. Hiermee wordt de overheid "uitgedaagd". (Bewoners-) Met Uitdaagrecht krijgen bewoners daadwerkelijk de mogelijkheid om hun ideeën uit te voeren.

De regering bereidt wetgeving voor om dit recht vast te leggen in de Gemeentewet, in de Provinciewet en in de Waterschapswet.

Leeratelier Right to Challenge

Tussen december 2019 en februari 2020 hebben bewoners, initiatiefnemers, raadsleden en ambtenaren uit het Gooi het Leeratelier Right to Challenge (uitdaagrecht) gevolgd dat was georganiseerd door het landelijk *Netwerk Right to Challenge* en het platform *Bewoners maken het Gooi*.

7 praktische voorstellen zijn de uitkomst uit dit Leeratelier: 7 onderwerpen waarmee gemeenten aan de slag kunnen bij het invullen van dit uitdaagrecht.

1 Heldere communicatie

Iedere gemeente zal bewoners en maatschappelijke organisaties heldere informatie kunnen geven over dit recht, o.a.:

- wat is het Uitdaagrecht?
- waar kun je meer informatie krijgen?

- hoe dien je een aanvraag in?

Deze informatie dient te staan op de gemeentelijke websites, in de lokale media, maar zal ook op papier beschikbaar moeten zijn in het gemeentehuis, wijkcentra, etc, zodat alle geïnteresseerden er hun voordeel mee kunnen doen.

2 Eenvoudig, transparant en overzichtelijk proces

Het proces om een uitdaging aan te vragen moet helder en praktisch zijn. Bewoners dienen ook snel antwoord te krijgen op hun vragen.

Stap-voor-stap kunnen bewoners aan hun uitdaging werken. Zie schema.

In iedere gemeente is voor alle betrokkenen een duidelijk proces nodig bij het aanvragen en beoordelen van uitdagingen.

- Voor de bewoners die een taak willen overnemen zodat zij weten wat zij zelf moeten indienen en overzicht houden over de vervolgstappen
- voor omwonenden en andere belanghebbenden, zodat zij kunnen zien welke uitdaging in behandeling is en het besluitvormingsproces kunnen volgen. Dit kan bijvoorbeeld via de gemeentelijke website, maar ook via de gemeentepagina in de lokale media
- voor de gemeentelijke organisatie die daarmee verschuiven in taken

3 Alle gemeentelijke taken kunnen worden uitgedaagd, tenzij....

Alle gemeentelijke taken kunnen worden uitgedaagd door bewoners, maatschappelijke organisaties e.a. Deze taken staan in de vastgestelde gemeentebegroting en kunnen gaan van beleidsvorming tot uitvoerende taken.

Taken kunnen niet worden uitgedaagd als wet- of regelgeving dit niet toe staat, zoals bij toezicht of de interne bedrijfsvoering van de gemeente.

4 Budget

Als een voorstel voor een uitdaging wordt ingediend en door de gemeente als kansrijk wordt gezien, zal deze duidelijkheid moeten geven over het budget wat bij de taal hoort. Gewenst is dat bij het opstellen van de gemeentelijke begroting al rekening wordt gehouden met een zo duidelijk en transparant mogelijke indeling.

Bij uitbesteding van gemeentelijke taken aan bijvoorbeeld welzijnsorganisaties of groenaanemers zal bij de opdrachtverlening aangegeven moeten worden dat uitdagingen aan de orde kunnen zijn.

5 Eén aanspreekpunt

Eén aanspreekpunt binnen iedere gemeente is belangrijk: een contact-ambtenaar die de bewoners verder kan helpen, maar ook makkelijk ingang heeft bij andere afdelingen binnen de gemeente om af te stemmen, informatie op te vragen, etc.

Ook de uitdaging zelf moet één duidelijke contactpersoon hebben.

6 Organisatievorm

Voor bewoners moet het uitdaagrecht een makkelijke en toegankelijke mogelijkheid zijn om taken te kunnen overnemen of te kunnen aansturen. Soms is hiervoor een juridische vorm nodig (b.v. een stichting), maar laat een juridische vorm vooral geen drempel zijn voor kleinere uitdagingen!

Soms is een schriftelijk vastgelegd afspraak voldoende. Zoals bij bewonersaansturing van bijvoorbeeld het onderhoud van een deel van de openbare ruimte. Dan is het vaak voldoende om op papier vast te leggen welke afspraken er zijn tussen gemeente en bewoners, hoe wordt overlegd en hoe het draagvlak van bewoners wordt georganiseerd. Zo blijft het uitdagen eenvoudig, praktisch en gericht op het verbeteren van de directe leefomgeving.

Bij andere uitdagingen is een juridische organisatievorm wel nuttig en noodzakelijk, b.v. bij het overnemen van zorgtaken in het kader van de Wmo.

7 Samen leren

Het uitdaagrecht is een nieuwe mogelijkheid om met elkaar de directe leefomgeving van inwoners vorm te geven. Gemeente, maatschappelijke partijen en bewonersinitiatieven gaan daarmee ervaring opdoen. Het is goed om in de komende tijd ervaringen uit te wisselen en in het Gooi met elkaar te leren. Bijvoorbeeld via discussiebijeenkomsten en nieuwe Leerateliers.

www.bewonersmakenhetgooi.nl

www.righttochallenge.nl

Het Leeratelier Right to Challenge is mede mogelijk gemaakt door het landelijk programma Democratie in Actie van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

